

O. P. JINDAL SCHOOL, SAVITRI NAGAR
Periodic Test-II (2023 – 2024)

Class: VII

MM: 20

Subject: Sanskrit

Time: 1. Hrs.

Name: _____ Class / Section: _____ Roll No.: _____

General Instructions:- All questions are compulsory

प्र० 1 अधोलिखितं गद्यांशं ध्यानेन पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर निर्देशानुसार प्रश्नों के उत्तर दीजिए)

पुरा एकस्मिन् वृक्षे एका चटका प्रतिवसति स्म । कालेन तस्याः सन्ततिः जाता । एकदा कश्चित् प्रमत्तः गजः तस्य वृक्षस्य अधः आगत्य तस्य शाखां शुण्डेन अत्रोटयत् । चटकायाः नीळं भुवि अपतत् । तेन अण्डानि विशीर्णानि । अथ सा चटका व्यलपत् । तस्याः विलापं श्रुत्वा काष्ठकूटः नाम खगः दुःखेन ताम् अपृच्छत्—“भद्रे, किमर्थं विलपसि ?” इति ।

- I एकपदेन उत्तरत—(एक पद में उत्तर दीजिए) (1X2=2)
- i वृक्षे का प्रतिवसति स्म ?
- ii वृक्षस्य अधः कः आगतः ?
- II पूर्णवाक्येन उत्तरत— (पूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए) (2X1=2)
- i चटकायाः विलापं श्रुत्वा काष्ठकूटः ताम् किम् अपृच्छत् ?
- III निर्देशानुसारं उत्तरत—(निर्देशानुसार उत्तर दीजिए) (½X2=1)
- i गजः शाखां केन अत्रोटयत् ?
- (क) दुःखेन (ख) कालेन (ग) शुण्डेन
- ii 'अधुना' इति पदस्य विलोमपदम् अनुच्छेदात् एव चित्वा लिखत ।
- (क) पुरा (ख) एका (ग) अधः

प्र० 2 अधोलिखित वाक्यानां विकल्पेभ्यः उचितानि उत्तराणि चित्वा लिखत— (½x10=5)

(निम्नलिखित वाक्यों का उचित विकल्पों से उत्तर दीजिए)

- i) तत्र द्वौ ——— गायतः ।
(क) गायकौ (ख) गायके (ग) गायकः (घ) गायकाः
- ii) अग्निः ——— भवति ।
(क) प्रज्वलितौ (ख) प्रज्वलिता (ग) प्रज्वलितम् (घ) प्रज्वलितः
- iii) भवती किम् कार्यम् ——— ?
(क) करोषि (ख) करोमि (ग) करोति (घ) कुरुतः
- iv) पुरा एकः अशोकः नाम नृपः ——— ।
(क) भविष्यति (ख) अभवत् (ग) भवन्ति (घ) भवतु
- v) लता ——— सह पटेलनगरं गच्छति ।
(क) भ्रात्रा (ख) भ्रातुः (ग) भ्राता (घ) भ्रात्रे
- vi) पिता ——— फलं यच्छति ।
(क) बालकात् (ख) बालकेन (ग) बालकाय (घ) बालकम्
- vii) दशरथस्य ——— पुत्राः आसन् ।
(क) चत्वारि (ख) चतस्रः (ग) चत्वारः (घ) चतुर
- viii) मार्गम् उभयतः ——— सन्ति ।
(क) वृक्षाः (ख) वृक्षाणि (ग) वृक्षस्य (घ) वृक्षम्
- ix) नराः तु ——— चलन्ति ।
(क) चरणैः (ख) चरणाभ्याम् (ग) चरणेन (घ) चरणस्य
- x) सुगन्धितः ——— वहति ।
(क) पवना (ख) पवनम् (ग) पवनः (घ) पवनेन

प्र० 3 रेखांकितानि पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत—

(1X4=4)

(रेखांकित पदों के आधार पर प्रश्ननिर्माण कीजिए)

- (क) कालेन चटकायाः सन्ततिः जाता ।
(ख) चटकायाः नीडं भुवि अपतत् ।
(ग) गजस्य वधेनैव मम दुःखम् अपसरेत् ।
(घ) काष्ठकूटः चञ्च्वा गजस्य नयने स्फोटयिष्यति ।

प्र० 4 मञ्जूषातः समुचितम् पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत—

(½X6=3)

करिष्यामि, सूर्याय, ग्रामम्, गमिष्यति, कृष्णम्, अश्वस्य,

- i ——— उभयतः गोपालकाः सन्ति ।
ii ——— उपरि सैनिकः अस्ति ।
iii ओम् ——— नमः ।
iv ——— परितः कृषिक्षेत्राणि सन्ति ।
v तृषार्तः गजः जलाशयं ——— ।
vi मार्गे स्थितः अहमपि शब्दं ——— ।

प्र० 5 समानार्थकपदानि मेलनं कुरुत —(उचित मिलान कीजिए)

(½X6=3)

(क)स्तम्भः

(ख)स्तम्भः

(1) स्वकीयम्

(क) सम्पन्नम्

(2) कुटुम्बकम्

(ख) परस्य

(3) अवरुद्धः

(ग) अत्मानम्

(4) अपहाय

(घ) परिवारः

(5) समृद्धम्

(ङ) वाधितः

(6) अन्यस्य

(च) त्यक्त्वा

—00—